

TURISTIFIKACE A JEJÍ DOPADY NA MĚSTO I VENKOV

RNDr. Dana Fialová, Ph.D.
& Mgr. Veronika Marianovská

SOCIOKULTURNÍ DOPADY CR

Tři pilíře udržitelného cestovního ruchu

- Pozitivní dopady: podpora sociálního rozvoje vytvářením pracovních míst; vzájemné vnitřní obohacení díky kontaktům; zainteresování místních obyvatel na ochraně přírodního a kulturního bohatství....
- Negativní dopady: turistifikace...

NEGATIVNÍ SOCIOKULTURNÍ DOPADY CR

- Demonstrační efekt vedoucí k procesu akulturace (např. tzv. efekt módnosti)
- Dualizace společnosti
- Marginalizace obyvatel
- Sociálně patologické jevy
- Komericializace a komodifikace zdrojů
- Stereotypizace a ztráta autenticity
- Turistická iritace

euforie

apatie

znechucení

antagonismus

PŘÍSTUPY A MĚŘENÍ SOCIOKULTURNÍCH DOPADŮ V ČR

- Na sociokulturní dopady poukazováno akademickou sférou ve světě již v 70. letech, v Česku sílící hlasy po přelomu tisíciletí
- Méně viditelné, hůře měřitelné (dotazníková šetření, mentální mapování, diskuze...)
- Registrované především občanskou společností – záleží na její síle
- Medializované až v mezních situacích

NOVINOVÉ TITULKY, TELEVIZNÍ ZPRAVODAJSTVÍ

Vltava s kolonami
raftů a kánoí
připomínala dálnici
D1

Auta znovu zaplavila
Adršpach

Z Krumlova se stává
Disneyland, stěžují
si kromě místních už
i Japonci

Pražští radní brojí
proti Airbnb, prý
obtěžuje sousedy

Evropou se šíří
protesty proti
turistické invazi

TURISTIFIKACE A DOPADY
CESTOVNÍHO RUCHU
VE VENKOVSKÝCH OBLASTECH

OČEKÁVÁNÍ PŘI REKREAČNÍM POBYTU NA VENKOVĚ

- Změna prostředí (volná příroda, minimum lidí)
- Příjemné prostředí a odpočinek
- Prvky dobrodružství
- Autentické rodinné prostředí

RODINNÉ PROSTŘEDÍ?

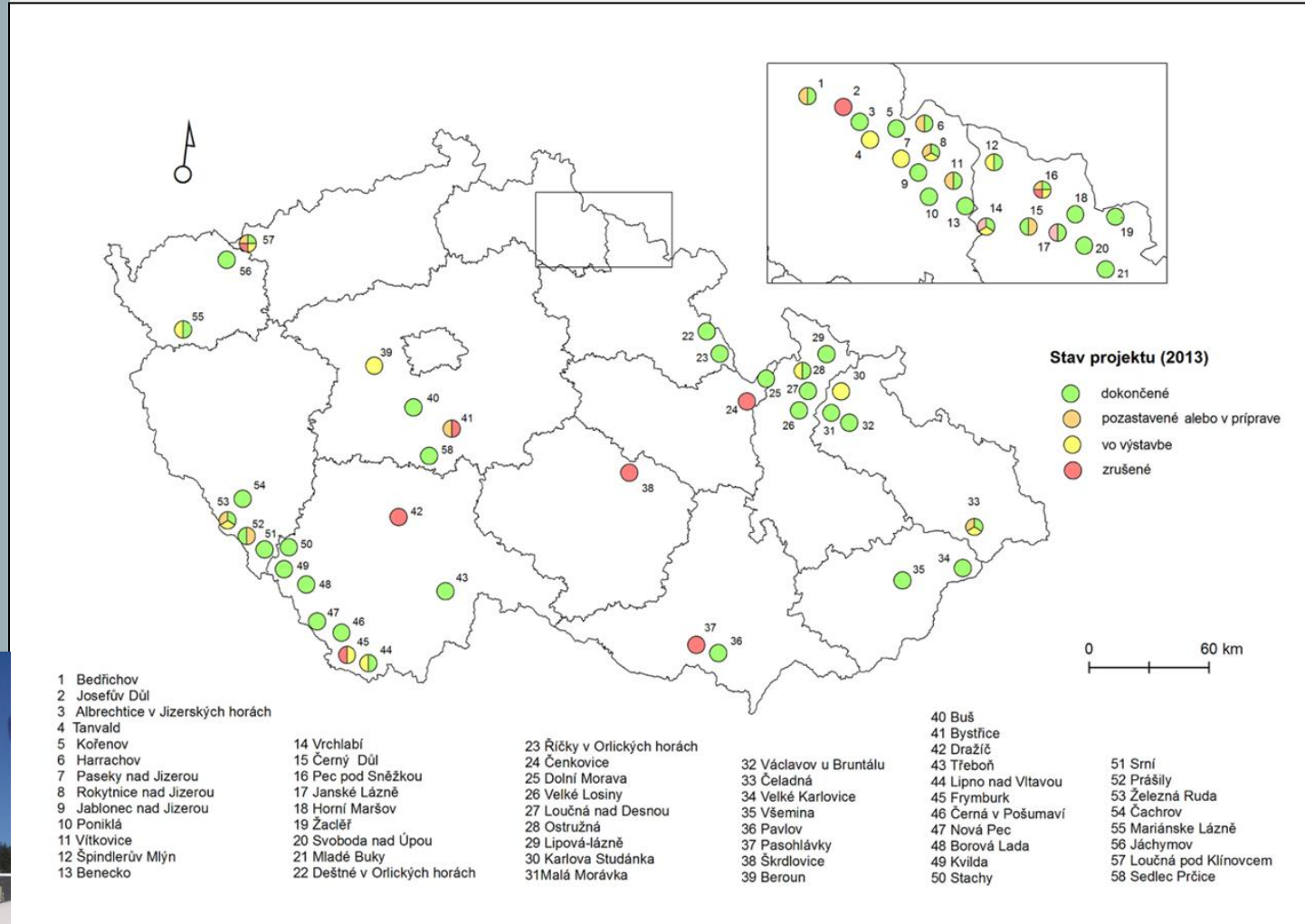
PRVKY DOBRODRUŽSTVÍ

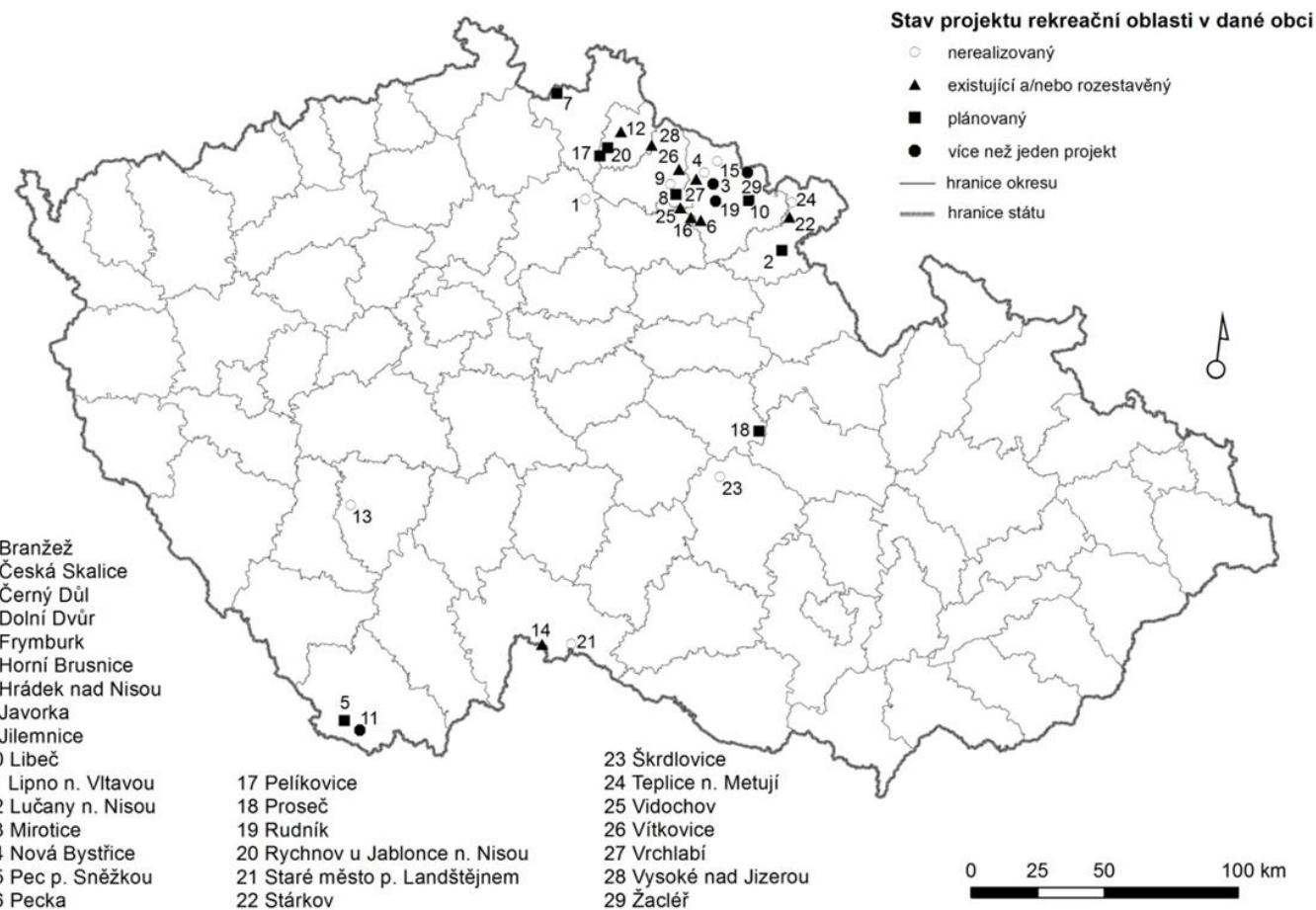
NOVÉ FORMY DRUHÉHO BYDLENÍ

- Pronájem tradičních chat a chalup
- Apartmánové rekreační domy
- Holandské vesničky

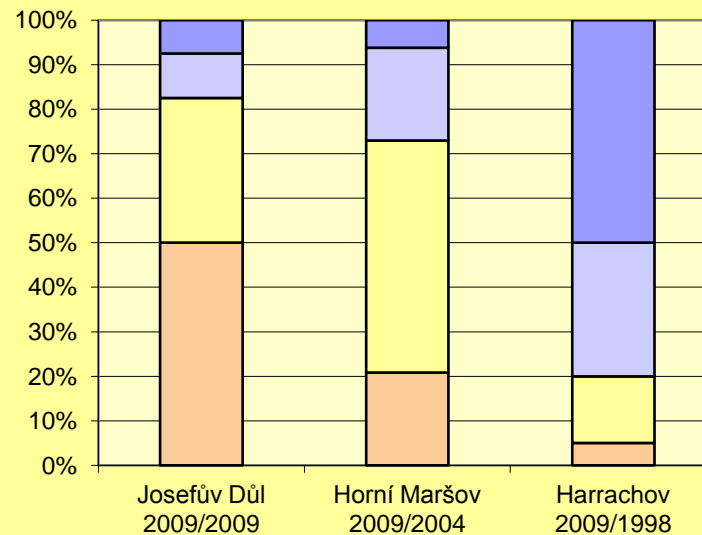
APARTMÁNOVÉ DOMY

HOLANDSKÉ VESNIČKY

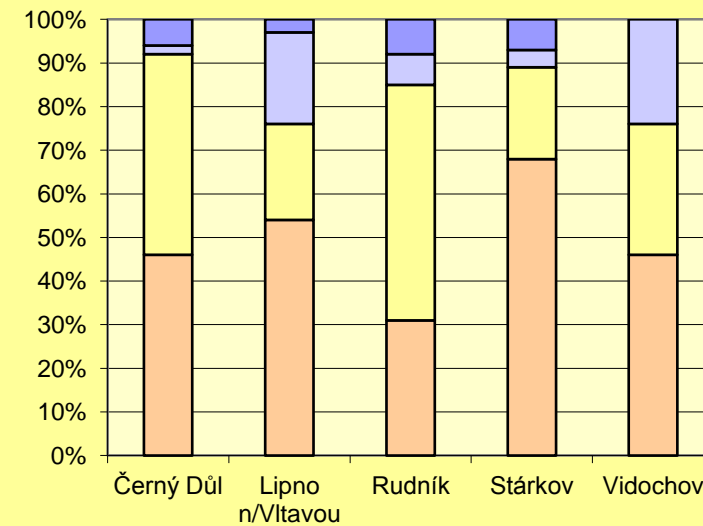

POSTOJE REZIDENTŮ K OBJEKTŮM

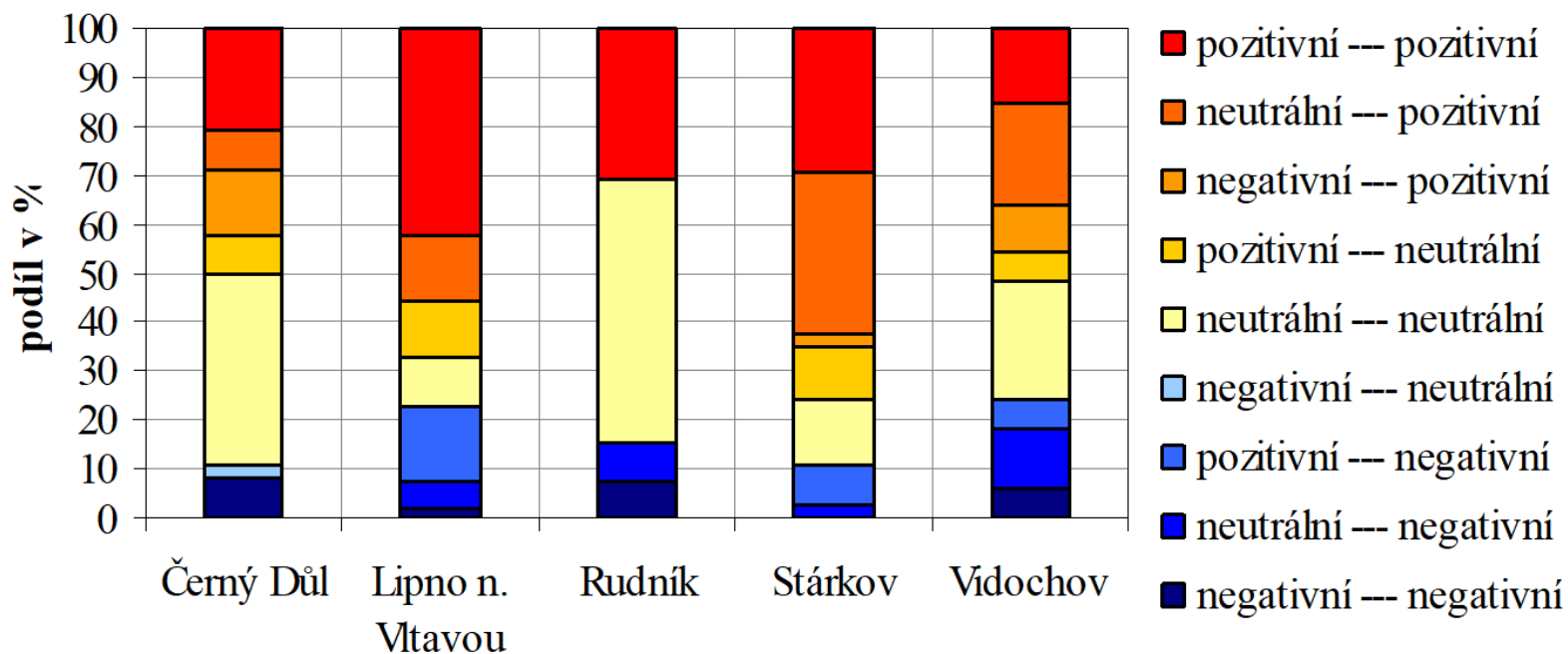
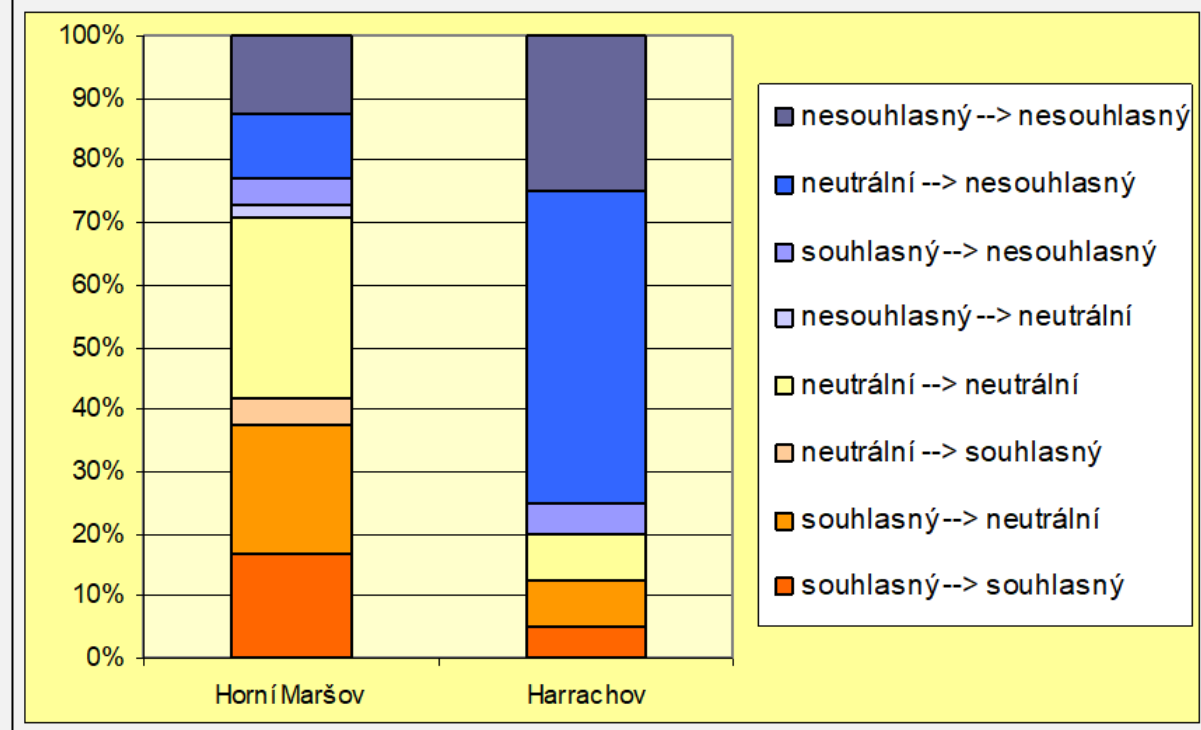
Apartmánové
rekreační domy

Holandské
vesničky

- nadšení (souhlasný)
- lhostejnost (neutrální)
- znechucení (spíše nesouhlasný)
- antagonismus (zcela nesouhlasný)

ZMĚNY POSTOJE REZIDENTŮ K OBJEKTŮM OD VÝSTAVBY PO SOUČASNOST

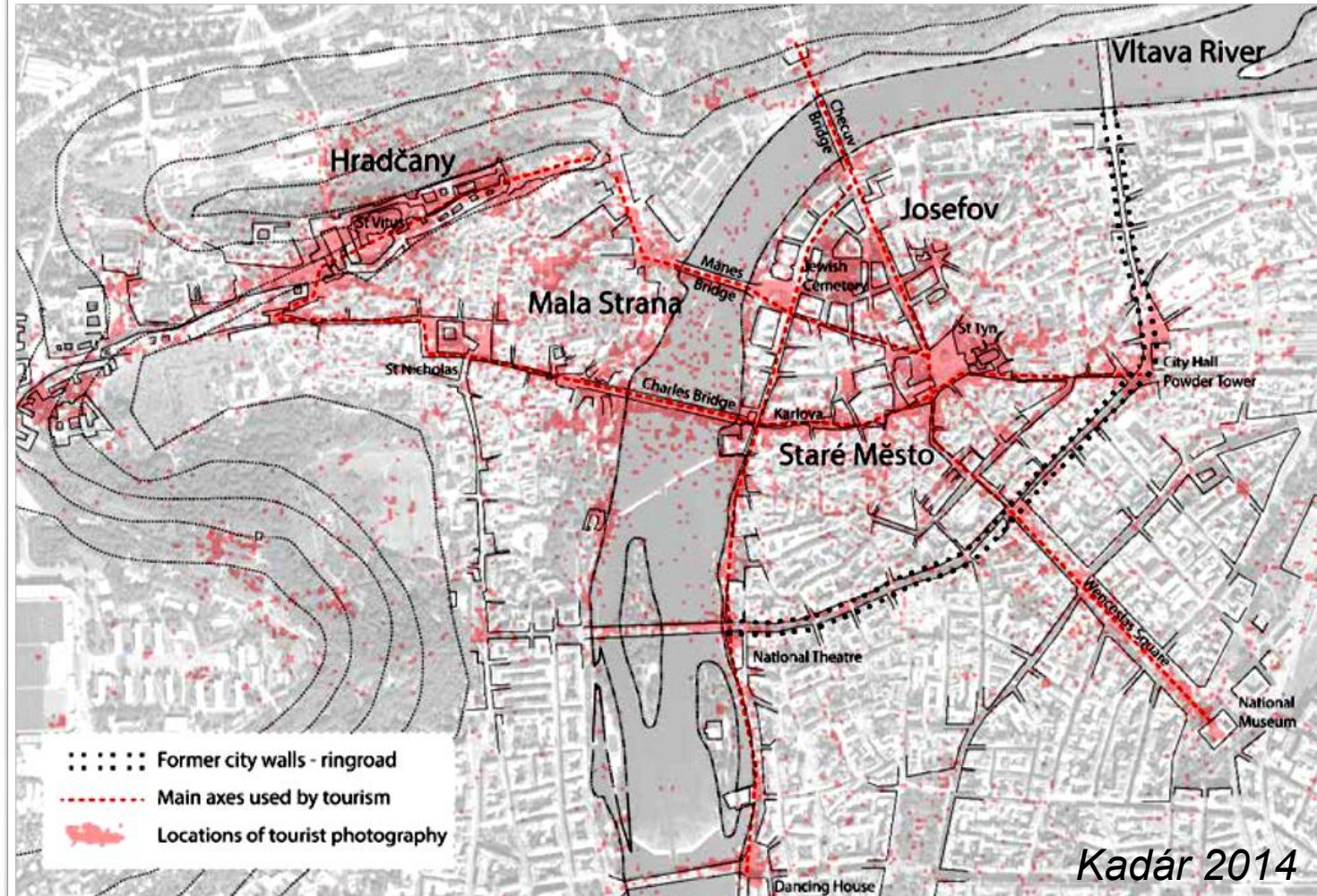

DOPADY CESTOVNÍHO RUCHU V MĚSTSKÉM PROSTŘEDÍ

MĚSTSKÝ CESTOVNÍ RUCH

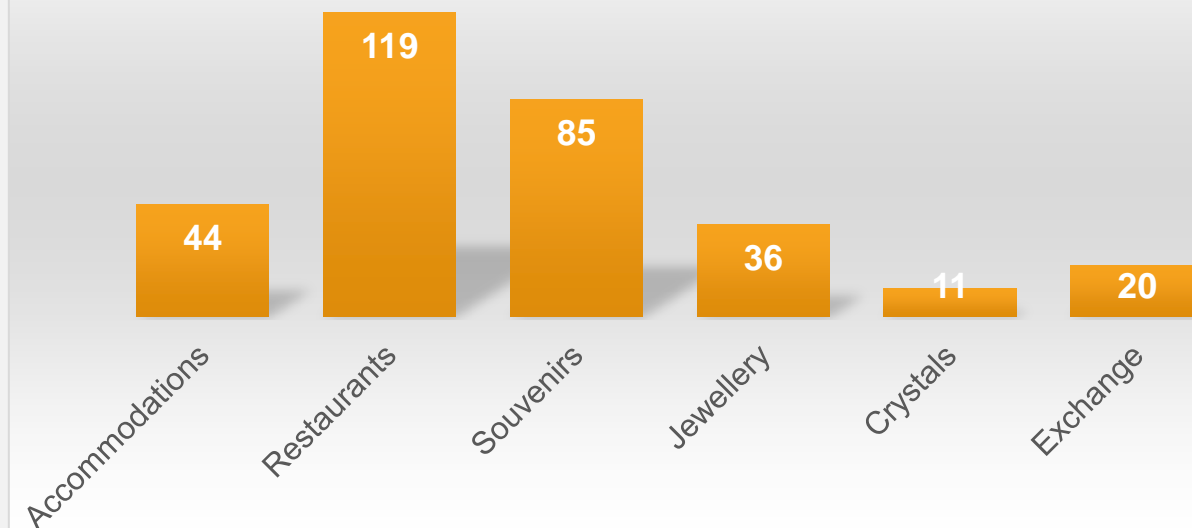
- Velikost města – malá, střední, velká (hlavní)
- Historická x industriální x akce a festivaly
- Pozice města: vertikální i horizontální
- Význam a značka – UNESCO, MPR, NKP apod.

Převažující funkce	POČET SUBJEKTŮ	POČET SUBJEKTŮ V %
Turistická	349	86,6
Turisticko - rezidenční	17	4,2
Rezidenčně - turistická	10	2,5
Rezidenční	27	6,7
Subjektů celkem	403	100,0

Převážně turisticky orientované obchody a služby na Královské cestě

Mikroprostorové

- Jiné cesty
- Denní využití

Intraprostorové

- V jiných částech města
- Volný čas

Vymístění

Interprostorové

- Mimo město
- Delší volnočasové aktivity

Úplné

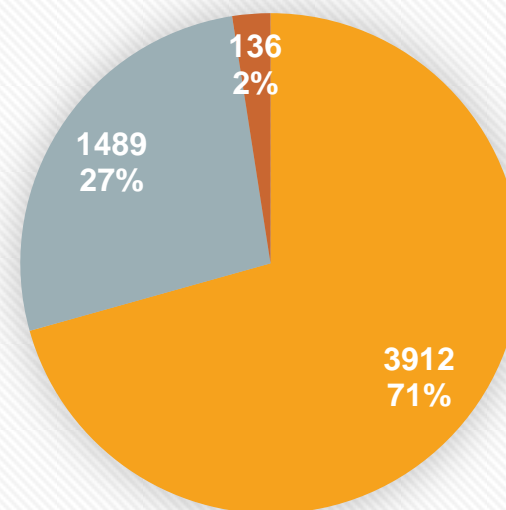
- Přestěhování

AIRBNB V PRAZE

	Počet jednotek	Počet hostitelů	% jednotek	% hostitelů
Duplicitní jednotky	3097	847	55,9	25,8
Jedinečné jednotky	2440	2440	44,1	74,2
Celkem	5537	3287	100	100

Typ pronajímaných ubytovacích jednotek na Airbnb v Praze 2016

■ Celý dům/byt ■ Soukromý pokoj ■ Sdílený pokoj

DOPADY CR V PRAZE

- Nejvyšší intenzita cestovního ruchu v rámci hlavních městech střední Evropy
- Rychlý a neregulovaný rozvoj cestovního ruchu v Praze
- Vysoká míra turistifikace v historickém centru Prahy
- Dopady – přeplnění, depopulace, internacionalizace, komercializace, odcizení
- Oddělení CR od místní kultury ⇒ turistická past
- ⇒ turistická Praha x Praha pro místní ⇒ turistické ghetto
- Turistifikace – ovlivňuje kvalitu života místních obyvatel – prostorové i časové vymístění obyvatel

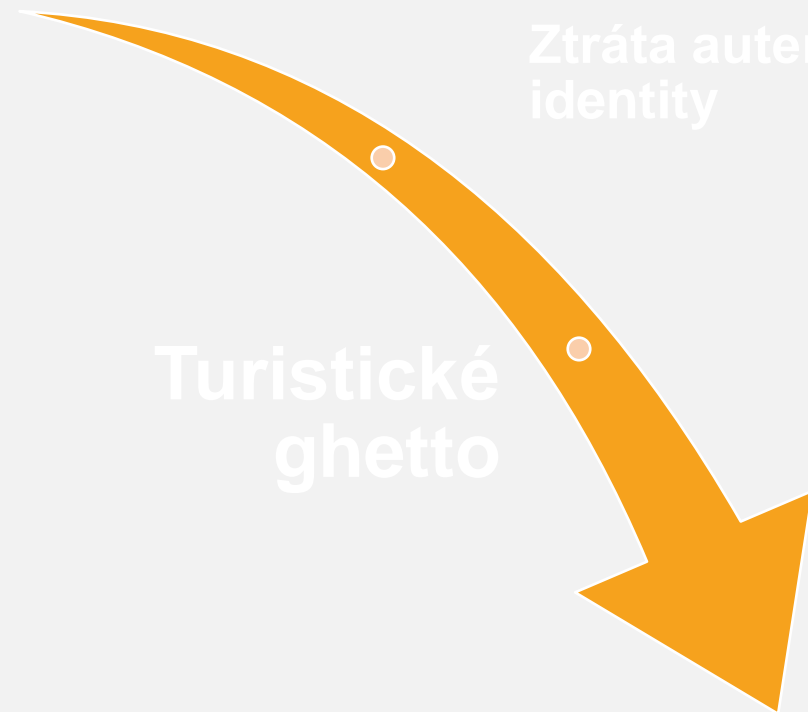
EFEKT TURISTICKÉ PASTI

Velká míra
turistifikace

Ztráta autenticity,
identity

Turistické
ghetto

Turistická past

A JAK DÁL...

- Místní obyvatelé a jejich kultura, zvyky a život jsou to, co vytváří unikátnost destinací
- Destinace se musí vyvíjet a být řízena s respektem k místním obyvatelům
- Musí být zachován vyvážený vztah mezi cestovním ruchem a místním socio-kulturním kapitálem
- Kooperace a zapojení místních komunit
- Kultivace socio-kulturního prostředí destinací

JAK NA TO...

- Jasně vymezení kompetencí a systému financování
- Vertikální i horizontální prostupnost systému
- Spolupráce aktérů a výměna informací – občanská, profesní, akademická, státní sféra
- Systém nastavení pravidel, kvality a jejich efektivní kontrola
- Efektivní, participativní a komplexní plánování rozvoje – z prostorového i oborového hlediska

Univerzita Karlova
Přírodovědecká fakulta
Katedra sociální geografie a
regionálního rozvoje

Centrum výzkumu
Geografie
Volného
Času

RNDr. Dana Fialová, Ph.D.

dana.fialova@natur.cuni.cz

&

Mgr. Veronika Marianovská

veronika.marianovska@natur.cuni.cz

DĚKUJEME ZA POZORNOST

ZDROJE

- DUMBROVSKÁ, V. (2014): Measuring tourism impacts in city Prague. In: Pachrová, S., Doležalová, M., Šíp, J. (eds): Sborník z konference Aktuální problémy cestovního ruchu: cestovní ruch a jeho dopady na společnost, VŠP Jihlava, s. 24–31. ISBN 978-80-87035-87-0
- DUMBROVSKÁ, V. (2016): Urban Tourism development in Prague: From Tourist Mecca to Tourist Ghetto. In Bellini, N., Pascuinelli, C. Tourism in the City. Towards and Integrative Agenda on Urban Tourism. Springer, pp. 275–283. ISBN 978-3-319-26876-7
- DUMBROVSKÁ, V., FIALOVÁ, D. (2014): Tourist Intensity in Capital Cities in Central Europe: Comparative Analysis of Tourism in Prague, Vienna and Budapest. Czech Journal of Tourism, roč. 3, č. 1, s. 5–26. ISSN 1805-3580
- DUMBROVSKÁ, V., FIALOVÁ, D. (2016): Turistické okrsy a turistifikace v Praze: případová studie Královské cesty. Studia Turistica, roč. 7, č. 1, s. 6–17. ISSN 1804-252X
- FIALOVÁ, D., KADLECOVÁ, V. (2010): Královská cesta v Praze – vizitka Česka. Aktuální problémy cestovního ruchu „Kulturní cestovní ruch“ – sborník z mezinárodní konference, Jihlava, 3. a 4. března 2010, VŠP Jihlava, s. 80-85, ISBN 978-80-87035-31-3
- FIALOVÁ, D. (2012): Cena za cestovní ruch: přínosy versus ztráty. Výukový a metodický text. Nakladatelství P3K s.r.o. , 58 s. ISBN 978-80-87186-81-7
- HORÁKOVÁ, H., FIALOVÁ, D. (2014): Transformace venkova. Turismus jako forma rozvoje. Plzeň, Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 398 s. ISBN 978-80-7380-537-1
- KÁDÁR, B. (2014): Differences in the spatial patterns of urban tourism in Vienna and Prague. Urbani izziv, 24, no.2, pp. 96-111. ISSN 0353-6483
- KADLECOVÁ, V., FIALOVÁ, D. (2010): Recreational housing, a phenomenon significantly affecting rural areas. Moravian Geographical Reports, 18, no. 1, pp. 38–44.
- KADLECOVÁ, V., FIALOVÁ, D. (2012): Timesharing a apartmánové byty. Urbanismus a územní rozvoj, 15, č. 1, s. 20–25. ISSN 1212-0855
- Vltava s kolonami kafrů a kánoí připomínala dálnici D 1 https://budejovice.idnes.cz/vltava-vodaci-rafty-fronty-kolony-jez-vyssi-brod-f7d-/budejovice-zpravy.aspx?c=A170710_083624_budejovice-zpravy_khr
- Auta znovu zaplavila Adršpach... https://hradec.idnes.cz/kolaps-dopravy-v-adrspachu-ddz-/hradec-zpravy.aspx?c=A170815_145528_hradec-zpravy_tuu
- Z Krumlova se stává Disneyland, stěžují si kromě místních už i Japonci https://budejovice.idnes.cz/turismus-v-krumlove-0lw-/budejovice-zpravy.aspx?c=A151013_2198173_budejovice-zpravy_epkub
- Evropou se šíří protesty proti turistické invazi <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/2207458-evropou-se-siri-protesty-proti-turisticke-invazi-hvar-zavedl-tucne-pokuty-pro>
- Pražští radní bojí proti Airbnb, prý obtěžuje sousedy http://praha.e15.cz/praha/novinky/prazsti-radni-dal-broji-proti-airbnb-pry-obtezuje-sousedy-inspiraci-muze-byt-berlin-mini-kolinska-1336001?fb_comment_id=1837400886285253_1837443249614350#f3677849a8251cc